

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

35. števil.

Maribor, dne 3. avgusta 1929

55. letnik.

Katoliška zborovanja.

Dne 3. septembra:

V *Št. Lovrencu na Dravskem polju* priredi tamošnji orlovski odsek svoj orlovski tabor, ki je obvezen za vse odseke ptujskega okrožja. Govorita posl. in minister n. r. g. Gostinčar o ciljnih krščanskih organizacij in urednik Golob o katoliškem tisku, popoldne pa je javna telovadba in dve predstavi ter prosta zabava s petjem in šalji-vo pošto.

V *Murški Soboti v Prekmurju* je okrožni orlovski tabor, ki je obvezen za vse odseke prekmurskega in ljutomerskega okrožja. Govori poslanec g. dr. Hohnjec, popoldne pa je telovadba in prosta zabava s petjem in godbo.

V *Brežicah ob Savi* se vrši katoliški shod za posavsko dolino. Govorijo posl. in minister n. r. g. Korošec, prof. Vesenjāk in urednik Smodej. Pred zborovanjem je obhod po mestu z godbo in grapori, popoldne pa litanije in posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

Na *Bledu* velik II. gorenjski orlovski tabor z jav. telovadbo, obvezen za vsa gorenjska okrožja.

Dne 8. septembra:

V *Ljutomeru* priredi tamošnje okrožje orlovski tabor z bogatim sporedom, govori, shodom in javno telovadbo. Po sporedu prosta zabava.

Pri *Sv. Križu nad Dravogradom* se vrši katoliški shod. Udeleženci se zberó zjutraj v Dravogradu, odkoder odidejo z godbo na čelu k Sv. Križu, kjer bosta po maši govorila gg. dr. Rožman, glasovit govornik iz Ljubljane in župnik Hornböck.

Dne 10. septembra:

V *Novem mestu* velik drugi dolenski orlovski tabor, katerega se obvezno udeležé vsa dolenska okrožja. Nastopi «brnska vrsta» pri javni telovadbi in se razglase izidi tekem in razdele diplome. Za polovično vožnjo je preskrbljeno.

Katoliško ljudstvo! Gre za tvojo časno in večno srečo, gre za vzgojo in dobrobit tvoje mlade! Dosedanja ogromna udeležba na vseh letošnjih katoliških prireditvah je porok, da tudi na teh katoliških shodih in orlovskih taborih prihodnjih dni ne izostane glas našega slovenskega ljudstva, ki je vedno stalo na braniku svoje vere in narodnosti. Udeležite se, verni katoliški Slovenci vsak v svojem okolišu gori navedenih prireditvev v obilnem številu!

Ministrom nagrade — narodu lakoto.

Ves svet že pozna velika in težka vprašanja v našem državnem življenju, pozna nesposobnost naših državnih krmarjev, neredno in razorano gospodarstvo z velikimi izdatki in nestalnimi, slabo upravljanimi dohodki, pozna slabe odnose med narodi in plemeni, samopašno oblastnost zgoraj, nezadovoljstvo spodaj in tako ni čuda, da izgublja naša državna uprava v širnem svetu ugled in zaupanje, pa naj se vlada še toliko trudi, da olepša in prikrije svoja dela ter vsa pereča vprašanja, ki prevevajo naše notranje politično življenje. Lepe besede na zunaj, lepe besede doma, narod je pa v bridkih izkušnjah že toliko doznal, da sodi po dejanjih ter pazljivo zasleduje razvoj dogodkov.

Zadnje, s čimer se je hotela vlada pokazati in izkazati pred narodom, koliko zaupanja in kredita da ima v nemanjem svetu, je bilo stotomilijonsko dolarsko posojilo. To ameriško posojilo je bilo sprejeto v skupščini na način, ki je odkril vso gnobilo vladnih političnih krogov. V neugnanem pohlepu po dobri kupčiji in profitu so popadale vse krinke: izkazalo se je, da vladni prvaki kupujejo glasove za posojilo, da hlastno in polepno grabijo danes in ne mislijo na jutri, da so jim narodne potrebe deseta, strankarske in osebne pa prva briga in da se znajo resnice otesati tudi na način pretepačev iz ulice in beznice.

Posojilo je sprejeto, današnji jugoslovanski delovni svet s svojimi potomci je zapisan v tlačanstvo tujih korporacijev in ko se belič od te dolarske mane ni prišel v državno blagajno, so že dospéle mešetarske na-

grade. Narodna banka v Beogradu je dobila iz Amerike nalog, da izplača 400.000 dolarjev ali 128 milijonov K ljudem iz skupščine in novinarstva, ki so pripomogli k sprejetju posojila, — za nagrado in da se bodo ministri še posebej z drugim denarnim nakazilom nagradili.

Ministrom nagrade — narodu pa poleg vseh težkih in poraznih pogojev ameriškega posojila še lakota in pomanjkanje na vseh koncih in krajih vsled nesposobnosti današnje vlade, ki se je vedno znala toliko ponasati z blagostanjem jugoslovanske zemlje in ki stoji sedaj brez pravega sveta in sklepa pred obupnim položajem, nastalim vrhu vsega drugega še vsled slabe, nezadostne žetve. Težke čase preživlja jugoslovanski delovni narod in še težjim gre nasproti. Lakota že dolgo razsaja po nekaterih pokrajinah naše države, v Dalmaciji, Bosni, Črnigori ljudje že dolgo jedó travo in škorjo, tudi po mrlo jih je mnogo od lakote in pomanjkanja in tudi doslej, ko je bilo v drugih pokrajinah še dovolj živeža, vlada ni znala pomagati, kaj še le bo sedaj in posihmal, ko je žetev povsod slaba in ko se že sedaj toliko živeža vozi v Beograd, da se za težke čase najprej to ministrsko mesto oskrbi in prehrani!

Vladni ljudje hvalijo svojo politiko in svoje delo na vse pretege, češ, kako je vse zadovoljno in tudi danes, sebe in svoje mesto tako dobro in hitro pripravljajo na slabe čase, najdejo dovolj besed, v zatrjevanje popolnoma povoljnega položaja. Pa tudi v tem ne kažejo posebne vneme, ministri se se razpršili po letoviščih in toplicah, kakor da bi se nahajala država in narod v najurejenejših in najugodnejših razmerah. Mogoče celo ministri ne trosijo samo praznih in lepih besed ter se jim današnji državni in narodni položaj v resnici dozdeva — ugoden in povoljen. Zakaj ne? — Narod še vedno ni poslal toliko svojih pravih zastopnikov v parlament, da bi današnje vladno politiko strli ter za vedno razgnali, znana beogradska porodica ima še vedno državne vajeti v svojih rokah, da s svojimi glasovi ter s pomočjo goljufije in podkupovanja sprejema n. pr. taka posojila, ki nosijo tako lepe nagrade, da izrablja narodno imovino brez odgovornosti in nadzorstva, da širi in redi krog svojih vdanih pristavev na narodove stroške, da ob vsakem času iz naroda izmolze dovoljna sredstva za veselo in razkošno življenje — in to je res dovoljen in ugoden položaj naroda in države — za gospode ministre in njihove hlapce.

V Marijanskih Laznih na Češkem, v najdražjih toplicah Srednje Evrope, kjer biva tudi naš kraj, se je zbrala lepa družba zadovoljnih ministrov in drugih državotvorcev. Pašič z rodbino je pripeljal s seboj nad 20 uradnikov in tudi zunanji minister Ninčić ima številno spremstvo. Češka krona se silno dviga, naša pa pada, ker porabijo naši prvaki v tujini za svoje udobno in razkošno življenje toliko tujega denarja. Drugi ministri so si poiskali drugod oddiha ter združili počitnice tudi z agitacijo v svojih volilnih okrajih. Novi policajminister daje lepe obljube v Smederovu, kjer je bil in bi zopet rad bil izvoljen, poštni minister se solnči doma, ko je pred odhodom še na hitro roko 30 sposobnih uradnikov vrgel na cesto, tretji je oblekel svoje počitnice v službeno inšpekcijo, da pobaše lepe dijete in zelo udobno in veselo živijo gospodje ministri, narodu pa pripravljajo kruto dobo lakote in nesreče.

Katoliški shod v Slov. Bistrici.

Pred zborovanjem.

Minulo nedeljo 27. t. m. se je obleklo slovenjbistriško mesto v praznično obleko zastav, zelenja in slavo-ovokov, ki so oznanjali že v soboto, da se bo vršila v nedeljo slovesna manifestacija katoličanov iz mesta Slov. Bistrica in iz cele slovenjbistriške dekanije. V nedeljo na vse zgodaj je vzbudila mesto domača godba z budnico, nakar so se začele zbirati kmalu po 7. uri množice vernega ljudstva na lepem prostoru pred samostansko cerkvijo. Od samostanske cerkve je korakala več nego 6 tisočera množica v procesiji pred in za Presv. R. Telesom na okusno in bogato okinčani prostor krog župne cerkve, kjer so vrli ter požrtvovalni Bistričani postavili na prostem oltar in govorniški oder. Ko so napolnile množice zborovalni prostor, je stopil na govorniški oder znani mariborski pridigar č. g. Pavel Živortnik, ki je navdušil v gladko jedrnatih besedah poslušalce za trojno dolžnost, katero imamo napram katoliški veri: da smo njeni spoznavalci, apostoli sv. vere in če bi bilo potreba tudi mučeniki za katoliško prepričanje. Po v srce, meso ter kri segajoči pridigi je daroval slovesno najsvetejšo daritev g. profesor Vreže iz Maribora. Po daritvi sv. maše je pozdravil domači č. g. dekan Cerjak: zborovalce, g. poslance, govornike in duhovščino ter predlagal soglasno sprejeto predsedstvo shoda. Predsednikom shoda je bil navdušeno sprejet domačin g. inženir J. Šturm, namestnikom predsednika pa g. Hinko Gril, podpredsedniška mesta pa so zavzeli: g. Gregor Zafošnik, g. Ferk iz Tinja, g. P. Zafošnik iz Sp. Nove vasi in makolski gospod župnik.

Zborovanje.

Gospod predsednik Šturm pozdravlja vse, ki so se prišli bojevat za pravice sv. vere ter Cerkve in poda besedo g. poslancu dr. Hohnjecu.

Govornik g. dr. Hohnjec ugotavlja uvodoma z za-doščanjem veselo navdušenje med zborovalci, ki je znak vnetosti našega dobrega ljudstva za načela katoliške vere, katera bi še naj bolj potrdil ravno katoliški shod. V potrditev kat. načel hoče on govoriti o položaju katoliške cerkve v naši državi.

Začetkom svojega govora spominja g. dr. Hohnjec poslušalce na ono znano legendo iz prvih časov krščanstva «Quo vadis». Sv. Peter je hotel zapustiti mogočni poganski Rim, a na potu iz Rima ga sreča Gospod s križem na rami. Ves začuden ga vpraša Peter: «Quo vadis — kam greš — Gospod?» Zveličar mu odgovori: V Rim, kjer bom na novo križan». Iz prikazni spozna Peter migljaj Gospodov, se vrne v Rim in po neustranšenem oznanjevanju sv. evangelija tamkaj tudi umre mučeniške smrti. Ravnokar označeno legendo je nabornil g. govornik na sedanje razmere v naši državi, kjer so tudi katoliški verniki pri pogledu na številnejše pravoslavje omahljivi in nezaupljivi glede izida boja med katolicanstvom in pravoslavjem, ki ima vso zaslonbo ter uporo v vladni sami. Iz nezaupljivosti v boju za pravice katolicanstva nas bodri Zveličar s križem na rami in nam kaže na tolikanj brezverne ter katoliški cerkvi sovražne moče, ki so si razbili svoje kulturno-bojne glave ob skali sv. Petra.

Kakor je dobil Peter od Krista migljaj, da je storil svojo dolžnost, tako jo moramo storiti tudi mi katoličani po znanem reku predsednika čehoslovaške republike Masaryka, ki je rekel: «Vi katoličani boste imeli v čehoslovaški republiki toliko pravic, kolikor si jih boste priborili». Te Masarykove besede veljajo tudi nam jugoslovanskim katolicanom.

Boj za pravice katoliške cerkve v naši državi nam je potreben nad vse, ker že določa ustava enakopravnost vseh veroizpovedovanj v naši državi le na — papirju — v resnici pa prednjači pravoslavje glede drž. podpor duhovništvu, bogoslovjem ter semeniščem daleč vsem drugim veroizpovedim. osebno še pa katolicanstvu.

Sedanja vlada ima namen katoliški cerkvi v naši državi vzeti ali zapreti in odtegniti premoženjska sredstva v toliki meri, da bi bili naši škofje primorani zapreti: bogoslovja, dijaška semenišča, gimnazije in druge vzgojevalne zavode. Dejstva pa, da se tako zapostavlja v naši državi kat. cerkev, niso krivi Srbi, ampak predvsem naši slovenski demokratje in samostojneži.

Slovenski demokratje in samostojneži so obljubljali narodu pred volitvami, da mu bodo prinesli iz Beograda gospodarsko in socialno zboljšanje povojnega stanja a so mu prinesli — kancelparagraf in nič drugega!

Jugoslovanski klub se je boril in se bori za osamosvojitve Slovenije; demokratje in samostojneži pa so se borili za kancelparagraf in se še danes javno in v listih ponašajo, da so osrečili Slovenijo ne z gospodarskim ter socialnim izboljškom, ampak s kancelparagrafom. Vprašanje pa je: Ali je res kancelparagraf rešil našega kmeta in delavca, ali mu kaj pomagal? (Poslušalci obsojajo demokrate in samostojne).

Govornik povdarja nadalje, da se slov. katoliški duhovnik ne bo pustil kljub Pucljovemu in Zrjavovemu kancelparagrafu zaslužjiti, ker duhovnike-Slovence, ki bi bili kimavi hlapci enega dr. Žerjava ali mesarja Puclja, bi slovenski narod sam obsodil in juna obrnil prav kmalu hrbet za vedno.

Edino mesto res narodu prostega govora je bila že pod staro Avstrijo cerkev (n. pr. nevarna doba jugoslovanske deklaracije) in še bo ostala tudi v naši državi torišče govorniške prostosti v slov. naroda dušni in telesni blagor.

Demokratje in samostojni so hoteli cerkev potom kancelparagrafa vsestransko zaslužjiti, a verno ljudstvo je pravočasno spoznalo njih črne namene, jim obrnilo hrbet in se ravno danes oklepa katoliške cerkve bolj kot kedaj poprej. Demokratje in samostojni so hoteli s kancelparagrafom cerkvi slabo, a so jej storili veliko dobroto, ker so ravno z napovedjo kulturnega boja vzdramili katoličane iz spanja verske mlačnosti in jih pozvali na branik obrambe pravic sv. vere in Cerkve.

Ob koncu svojih jedrnatih in s pomenljivimi vzhledi podprtih besed zabičava gosp. poslanec zborovalcem dejstvo: Mi hočemo ostati Slovenci, če hočemo pa ostati Slovenci, moramo ostati tudi katoličani. Slovenec bo le tedaj ostal Slovenec, ako bo — katoličan — sicer bo pa utonil v balkanizmu. Govornik sklepa svoje besede z besedami papeža Pija X., katere je povedal svojem predsedniku francoske zbornice: «Vsak kristjan mora biti mož dela in se brigati za politiko. V teh težavnih časih bi ne izpolnjevali svojih dolžnosti, ako se ne bi brigali za politiko.»

Burno pozdravljenemu govorniku se zahvali gosp.

Uredništvo: Kmetijska ul. 3. Rokopis se ne vrne. Upravništvo sprejema naročnine, izdane in reklamacije. Cena izdanih po dnevu. Za vsakotrajno opredeljeno posred. Posred. reklamacije se pošiljajo preko. Članki nimajo političnega učila izpolnjena št. 20.000. Telefon izdanih št. 100.

predsednik inženir Sturm in preda besedo gospodu poslancu Pušenjaku. Gospod poslanec Pušenjak govori o praktičnem krščanstvu.

Za praktično krščanstvo nas navdušuje predvsem po zgodovini dokazana moč krščanske misli, ki je vedno do danes povzročala vsa večja: gospodarska, socialna in kulturna gibanja. Gospod poslanec je nadalje naglašal razloge, zakaj da mora katoličan praktično nastopati in to osebno v naši državi, kjer psujejo naši nasprotniki katoličane kot sovražnike države, brezdomovince in hlapce Rima. Pri vsej proticerkveni gonji pa hočejo nasprotniki prikriti svoje delo s plašcem narodnosti. Radi ravnokar navedenih psovanz in nakan naših nasprotnikov je potrebna samoobramba katoličanov. Mi katoličani moramo posegati v javno življenje, ker se ravno sedaj rešujejo na vseh poljih vprašanja ki bodo segala za leta in leta prav globoko v naše javno in zasebno življenje.

Vera mora ravno sedaj poseči in se kazati v javnem življenju, da bomo udeležili tudi v politiki katoliška načela, ki izhajajo iz zavesti! Vsa oblast prihaja od Boga! Vera in politika sta nerazdružljivi in njih spojitve v javnem življenju je dobrobit družbe, države in posameznikov.

Ob koncu svojih besed je zabičal g. poslanec poslušalcem lastnosti pravega katoličana za javno življenje, ki so: vztrajnost, požrtvovalnost in veselje do dela v naših družinah in organizacijah. Gospod govornik sklepe svoj govor s pozivom: Hočemo zboljšanje sedanjih neznosnih razmer, potem — nazaj h praktičnemu krščanstvu!

Za poslanca g. Pušenjakom je govoril g. urednik Smodej iz Ljubljane o: šolskem vprašanju.

Grede šolstva gre po celem svetu borba: s Kristom in proti Kristu! Po drugih državah se je ta borba že po večini končala, pri nas je pa ravno sedaj najljutejša. V borbi za krščansko šolstvo so povsod sijajno zmagali katoličani, ako so se pokazali odločne, le tamkaj so podlegli, kjer so bili preveč zaspani. Mi jugoslovanski katoličani se moramo zavedati, da se ravno na šolskem polju odloča vsa naša dobra ali slaba bodočnost z ozirom na izvojevanje krščanskih načel za šolstvo. Treba pibiti, da so bili stari avstrijski šolski zakoni prikrito kulturnobojni, srbski šolski zakon pa hoče odkrito prepustiti po starosrbskem načinu versko vzgojo posvetnemu učitelju.

Ako bi pri nas takoj pognali veronauk iz šol, bi se ljudstvo temu uprlo, radi tega hočejo naši nasprotniki na najvišjih mestih doseči ta svoj cilj počasi in to najprej po onih krajih, kjer so katoličani bolj mlačni, manj zavedni in slabo korajžni.

Vlada namerava tudi zapreti naše najboljše šole — privatne — samostanske in šolstvo monopolizirati kot tobak. Vlada se dobro zaveda, ako bi šolstvo monopolizirala, bi bile njene šole prazne, privatne pa prapopolnjene, radi tega je začela zasebne šole po Vojvodini zapirati in za vojvodinskimi pridejo na vrsto naše samostanske šole. Glede nakan vlade, da požene veronauk iz šol in prepusti versko-nravno vzgojo posvetnemu učitelstvu, ki je po ogromni večini svobodomiseln — brezverno, moramo mi katoličani povsod zahtevati: V naših, od katoličanov vzdržanih šolah je in bo podučeval veronauk katoliški katehet, ki je edino prejel to službo od Krista samega!

Po zahvali g. predsednika govorniku, pozdravi g. inženir Sturm g. dr. Verstovška, ki je posetil slovenjebistriški katoliški shod in preda po pozdravu besedo g. poslancu Zebotu.

Gospod poslanec Zebot govori o orožju sedanjega časa o: tisku, časopisju in slabih knjigah. Slika poslušalcem trup nasprotnega — protikatoliškega časopisja in poziva navzoče na delo, da pride v vsako katoliško hišo — katoliški časopis!

Za poslanca Zebotom pozdravi zborovalce v imenu Dijaške zveze abiturijent g. Gregor Zafošnik.

Ravnatelj dr. Jerovšek prosi svoje rojake, naj imajo odprto srce in darežljivo roko, ko bo potrkalo vodstvo Dij. kuhinj na darežljivo in za podporo dijaške mladine vneto srce slovenskega kmeta.

Po prečitanih in enoglasno sprejetih običajnih resolucijah opravi g. prof. Vreže slovesne večernice, posvetitev Presv. Srcu in katoliški shod je še zaključila zahvalna pesem.

Nad vse hvalevredno se moramo beležiti, da je dobro, skoz in skoz za katoliško stvar goreče ljudstvo slovenjebistriške dekanije požrtvovalno vztrajalo na dolgo trajajočem shodu do konca in z navdušenjem pritrjevalo izvajanjem posameznih govornikov. Obilni sad še gorečnejše navdušenosti za katoliške ideje in pravice je slovenjebistriškemu katoliškemu shodu zagotovljen.

Orlovski tabor Ceju.

Po deževnem predvečerju je napolnilo krasno nedeljsko jutro. Od vseh strani Štajerske in lepo število tudi iz Ljubljane je pribitelo orlovstvo na svoj prvi podzvezni orlovski tabor v Celje. Vlak za vlakom in okrašeni vozovi so prinašali vedno nove trume udeležencev. Pred celjsko postajo se je formiral sprevod. — Pred odhodom na Glavni trg je pozdravil predsedstvo OZ in goste br. predsednik celjskega okrožja, odzdravil mu je v jedrnatih besedah predsednik OP br. dr. Basaj. Njegovim besedam je sledil krepak «Bog živi!» iz tisočerih grl zbranega orlovstva. Na to je krenil sprevod. Na čelu sprevoda izza vojaške godbe je korakal močan prapor Orlov z znaki, nato pa mnogoštevilni orlovski paraščaj in gojenke. Tem je sledilo predsedstvo OP z osmimi zastavami in predsedniki vseh udeleženiških odsekov, izza teh pa je korakalo nad tisoč Orlov v kro-

jih, nato pa istotako močan prapor Orlic v krojih pod vodstvom podzvezne sestre načelnice iz Ljubljane. — Sprevod je zaključilo več tisoč mož in žena ter četa Orlov.

Na Glavnem trgu je bil pred Marijino soho postavljen lepo okrašen oltar. Orlovstvo se je razvrstilo pred oltarjem v mogočno pestro sliko. Ves ostali prostor pa je napolnilo občinstvo. Nato je v lepih besedah v svojem cerkvenem govoru mil. g. kap. vikar dr. Matek iz Maribora razlagal vero, upanje in ljubezen do Boga. Pridigi je sledila pontifikalna sv. maša z blagoslovom, ki jo je daroval mil. g. kap. vikar. Po maši je sprevod krenil pred Narodni dom, raz čegar balkona je nagovoril zbrano orlovstvo in ogromno množico ljudstva na prostranem trgu predsednik OP br. dr. Basaj, ki je v imenu OP pozdravil vse brate Orle in sestre Orlice in vse tiste, ki so prihitali v tako ogromnem številu na celjski tabor štajerskega orlovstva. — Člani in članice, zvesti svojim vzvišenim ciljem, so vztrajno in požrtvovalno vršili svojo orlovsko dolžnost in orlovstvo hiti od uspeha do uspeha. Orlovska organizacija je bojna organizacija proti vsiljenemu kulturnemu boju. Temu boju se ne smemo odreči, ne smemo se mu umakniti. Ne smemo pa tudi prezreti, da vsak trenutek pomenja novo opasnost. Ako se bo na mladinski fronti izvojeval ta boj v našo korist, potem lahko rečemo, da je orlovstvo rešilo krščanstvo ali celo slovenstvo. (Živijo! Burno odobravanje). Opozorjam pa na eno. Nasprotniki nas vabijo v svoje vrste z velikimi obljubami. Bojte pa se tistih, ki mnogo obljublajo, a nimajo kaj dati. Orlovska organizacija zahteva predvsem osvoboditev od samega sebe, osvoboditev od svojih strasti in hudih nagajen. To pa je mogoče doseči potom vzgoje in izobrazbe. Danes, ko je toliko nesvobodnega svobodnjaštva, je potrebno, da damo zdrav temelj našim družinam. Sam pred sebj svoboden sin in svobodna hči bosta v družinah dala poročstvo za blagostanje in boljšo bodočnost naroda in države. Ni mogoče, da država in vlada ščiti ljudstvo, če to ljudstvo ni svobodno samo pred seboj. To je cilj in namen fantovskih večerov sestankov. Ako bo vsak posameznik svoboden, bodo tudi družine in država svobodne in njega vredne. — Drugi naš sovražnik pa je sebičnost, materijalizem in mamonizem. Zato je druga zahteva naše organizacije, da se odpovemo sebičnosti. Če to dosežemo, potem smo vzgojili v širokih masah naroda smisel in pravo pojmovanje skupnosti.

Vstvarjati je torej z vzgojo v vsakem posamezniku čut, da se odpove sebičnosti in da zna se žrtvovati za svojo državo, za svoj narod, za svojo družino. Brez tega ni mogoč noben narod, nobena družina. Ko dosežemo to našo zahtevo, smo rešili tudi socialno vprašanje. Danes velja načelo, da se postavljamo sila proti sili. Proti temu načelu pa postavljamo ljubezen do dela in zahtevo, da se odpovemo delamrznosti in napovemo boj prirojeni lenobi. Naša organizacija zahteva intenzivno delo na vseh poljih. Že v sami organizaciji je zapopadana vzgoja te zahteve. Vsak funkcionar ima določeno redno delo in delokrog tega dela. Povdarjam še enkrat, da je sreča vsakega posameznika, vsake družine in države odvisna od tega, v koliko je kdo svoboden sam pred seboj in izobražen. Saj nas je Bog ustvaril zato, da smo srečni. Sreča pa izvira iz dela. Z delom so dani temelji za vzgojo krepke volje in izobrazbe za srečo družine in naroda. — Najbližji cilji naše orlovske organizacije je torej predvsem, da vzgojimo take sirove, in take hčere, ki bodo nositelji dobre in srečne družine. Ako smo to storili, smo izvršili za narod in državo veliko nalogo. Potem tudi lahko rečemo, da smo steber narodu in opora državi. (Živahno pritrjevanje in živio-klici). K temu pa bo pripomoglo ne samo bratstvo med Slovenci, ampak med vsemi Slovenci, Hrvati in Srbi. Zato je ustanovljena Jugoslovanska orlovska zveza. (Živijo!), ki je razširila svoja krila skoro da na celo državo. Njena moč in njen pomen je prekoračil državne meje na brnskem vseslovenskem orlovskem taboru je bil postavljen temelj za Slovensko orlovsko zvezo, za zvezo slovanstva. Tam je slavilo svoje triumpfe 120.000 članov in članic orlovstva v Čehoslovaški. Od tega tabora treba črpati pouk za nas. Vsi tisti, ki ste bili v Brnu, veste, da smo se vrnili polni nad in z globokim navdušenjem. (Živijo!). Pravijo, da po dobi romanstva in germanstva mora priti doba slovanstva. Do tega mora priti, ker ni mogoče, da bi slovanstvo bilo samo gnoj za njegove nasprotnike. To so pota, po katerih bo hodilo slovensko in slovansko orlovstvo. Bog živi! (Bog živi! Živijo! Živahno in navdušeno ploskanje in živio-klici)

Nato je govoril v dobro zasnovanih izvajanjih br. Marko Krajnc, ki je pojasnil pojmo vere in nevere ter boj med njima. Zlasti temeljito je razkrinkal nasprotnike in njihovo orožje — denar, ki ga grabijo z raznimi mahinacijami in nacionalizacijami. Ostro je nastopil govornik tudi prot iustim, ki nosijo kraljev manifest. Prej ne bo bolje, dokler se ne prerodi vsak posameznik, narod in država v krščanstvu. K temu cilju naj stremi vse naše delovanje. Govornik, čisto prekidan z navdušenim odobravanjem, je ob sklepnih besedah žel splošno pritrjevanje.

K besedi se je oglasil, živahno pozdravljen, tudi br. Švikaršič iz Murske Sobote, ki je prinesel pozdrave prekmurskega orlovstva in ljudstva ter izrazil željo na čimvečjo udeležbo na orlovskem taboru v Murski Soboti, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l.

Ko je še br. Tratnik pozdravil tabor v imenu Jugoslovanske akademske katoliške omladine, je predsednik OP br. dr. Basaj zaključil zborovanje s kratkim nagovorom in z orlovskim pozdravom Bog živi!

Po taboru so telovadci odkorakali na telovadišče na Glaziji k skušnjam. Popoldne pa se je vršila telo-

vadba s prostimi vajami in na orodju. Nastopila je tudi brnska vrsta, navdušeno pozdravljena od mnogoštevilnega občinstva. V raznih paviljonih so se prodajala primerna okrepčila in se je po telovadbi razvila prav prijetna prosta zabava, katere se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki pa niso motili splošnega razpoloženja ter so se zelo laskavo izražali o Orlu. — Živahno vrvenje na telovadišču je potem trajalo še do noči.

Tudi ta tabor je močan steber v stavbi uspehov orlovske organizacije.

Manevri v Slov. goricah?

Narodna poslanca Roškar in Zebot sta poslala ministrskemu svetu in posebej še ministru vojne in morarice naslednjo interpelacijo:

V Slov. goricah, t. j. v ozemlju med Muro in Dravo na črti vzhodno od južne železnice Maribor—Spilje hodijo od 1. avgusta naprej oficirske kolone. Gg. oficirji študirajo to ozemlje in zatrjujejo, da se bodo vršili istošnja jesen ali prihodnjo spomlad med Muro in Dravo vojaški manevri. Občine bi morale po zadržilu oficirjev poskrbeti za krmo za vojaške konje in stanovanja za oficirje.

Ljudstva v Slov. goricah se je vsled teh vesti polastila vznemirjenost. Ozemlje med Muro in Dravo je tako, da bi manevri povzročili kmetu, vinarju in namerniku ogromno škodo na polju in v vinogradih. — Vsled elementarnih nezgod (suše in toče) so ljudje že itak težko prizadeti. Pomanjkanje živil in pridelkov za prodajo je zelo veliko. Vojaški manevri po ozemlju Slov. goric bi to pomanjkanje neprimerno povečali. — Posebno bi bil z manevri zmanjšan ali celo uničen pridelok v vinogradih in sadonosnikih. Pridelovanje vina je danes najdražje. Iz vinogradov bo imelo ljudstvo Slov. goric v tem letu skoro edine dohodke. Manevri bi povzročili med ljudstvom na teritoriju med Dravo in Muro ogromno gospodarsko škodo. Boda in pomanjkanje bi se s tem še povečala.

Z ozirom na ta dejstva si dovoljujeta podpisana narodna zastopnika vprašati:

1. Ali vojno ministrstvo v resnici namerava v ozemlju med Muro in Dravo uprizoriti vojaške manevre?

2. Ali je kraljevi vladi znano, da sestoji ozemlje Slov. goric po večini iz vinogradov, sadonosnikov in njiv in da tak teren ni primeren za velike vojaške vaje?

3. Ali je vojno ministrstvo, ozir. kraljeva vlada voljna preprečiti gospodarsko nesrečo, ki bi sledila manevrom, ter takoj odpovedati manevre v Slov. goricah?

Prosiva nujne rešitve tega vprašanja in pismenega odgovora.

Opomba uredništva:

Objavljamo dobesedno interpelacijo naših poslancev, da ljudstvo vidi, kako se Jugoslovanski klub poteguje na naše pravice. Vsak resen človek se mora prijeti za glavo, ko sliši, da hočejo po rodovitnih Slovenskih goricah uprizoriti vojaške manevre in sicer v času, ko trpi ljudstvo pomanjkanje. Vojaške kolone bi pomanjšale ne samo vinograde, ampak tudi pozne pridelke na polju in sadje. Živinske krme je itak samo za največjo silo. Vojaštvo pa bi še to belvico krme rekviriralo za vojaške konje. V imenu ljudstva pozivamo naše poslance, da z vso odločnostjo preprečijo nesrečo, ki preti ljudstvu v Slov. goricah.

Ob tej priliki pribijemo, da je zastopnik Samostojne kmetijske stranke v finančnem odboru narodne skupščine, poslanec Josip Drofenik glasoval za manevre. Vojni minister je namreč v proračun postavil svoto 30 milijonov za manevre. Drofenik je s svojim glasom pripomogel, da smo vojni minister tako ogromno svoto porabili za tako nepotrebno in ljudstvu škodljivo prireditve. Mi smo to že svoj čas pribili, a Samostojna s svojim Drofenikom molči.

Vojaške vaje v vinogradih.

V vinogradih zori grozdje, ki bo dalo letos našemu vinogradniku edini dohodek. Naši ljudje uvajajo trtni sad kot poseben zaklad. Stara navada je, da vinogradnik raje da gostu liter vina, nego bi pustil odtrgati pred trgatvijo grozd. In saj imajo tudi prav! Silno visoko pride pridelovanje vina! Vinogradnik-strokovnjak je izračunal, da bo letos prišel liter vina vinogradniku ki je moral obdelovati vinsko trto s tujimi delavnimi močmi, najmanj na 16—20 kron. Kaj se godi? Vojaške patrolje in celi oddelki vojaštva s konji in strojnimi puškami drvijo v mariborski okolici po najlepših vinorodnih gričih in napravljajo neprecenljivo škodo ne samo s tem, da kradejo grozdje, ampak tudi polomijo vinske trte in kolje. V občinah Lajtersberg, Krčevina in St. Peter so pretekli teden vojaške kolone napravile škode v vinogradih za več desetstisoč kron. Posamezni vinogradniki in vinarji so prosili komandante vojaških čet, naj vendar raje vršijo vaje po golih neplodnih rebrih. A prosilcem se nastavi prškina cev ali pa govori kopito, in — molčati moraš.

Na prošnjo vinogradnikov se je poslanec Zebot pritožil v tej zadevi na okrajno glavarstvo in vojaško komando v Mariboru, ozir. na posamezne polkovne komande. Dobil je odgovor, da je vojaška komanda izdala strogo «naredjenje», da ne sme nobeden vojak in seveda tudi ne patrolje v vinograde in sadonosnike. A vojaška komanda in uprava odklanja vsako odgovornost za škodo. Napravljeno škodo morajo poravnati odgovorni oficirji in podoficirji. Tako se glasi odgovor. Ali ni to naravnost smešno! Kje naj kmet ali vinar dobi ime oficirja, ki poveljuje vojaški četi, koja je napravila škodo v vinogradu? Če zahteva ime, dobi k večjemu grožnjo z revolverjem ali bajonetom! —